№ 92. Sestdeen, 17. nowembrî. 1907.

Makfâ,
Jelgawâ sanemot:
par gadu . . . 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 20 „
par 1/4 gadu . — „ 60 „

Par adreses pahrmainu jamaksâ 10 kap.

Latweeschu Awises.

Makfâ,
po pastu peesuhtot:
par gadu . . . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 60 „
par 1/4 gadu . — „ 90 „

Uf ahrsemèm 4 rub. 50 kap., 2 rub. 30 kap., 1 rub. 20 kap.

Jsnahk dimreis nedelâ.

Redakzija un ekspedizija:
Jelgawâ, Kangihseru eelâ № 14.

86. gada-gahjums.

Sludinajumi makfâ:
par sihku rakstu rindiņu 8 kap., preekschpuse 20 kap.

Greenwaldes Labdaribas beedriba
isrihko swehtdeen, 18. nowembrî sch. g.,

weesigu wakaru

ar humoristisk. preekschnesumeem un deju
weetejâ pagasta nama augschsahlê.
Sahkums plkst. 5 wakarâ.
Preekschneeziba.

J. Weinberga **„Tehwijas Kalendars" 1908. g.**
dabujams katrâ grahmatu weikalâ, pee kolporteereem un awischu pahrdewejeem. **Maksâ 30 kap.**

Walsts dome.

13. nowembra sehdê wispirms nolasa teesleetu ministrijas sinojumu, pehz kura domneeku Kolubakinu (kadetu) uf 129. panta 3. p. pamata sauz pee atbildibas teesas preekschâ.

Tahlak dara sinamus domneeku wahrdus, kuri eewehleti finantschu, budscheta realiseschanas un redakzijas komisijâs. — Tad seko referats par 51 domneeka preekschlikumu dibinat wehl zitas komisijas, peemehram ahrkahrtigu lihdsekku apspreeschanai preeksch semes apmeerinaschanas, teesleetu komisijas, satiksmes zeku komisijas, pahrwaldibas un paschwaldibas komisijas, komisijas preeksch tirdsneezibas un ruhpneezibas leetâm u. t. t.

Uf deenas kahrtibas stahw komisijas referats par wispadewigako adresi.

Komisijas referents Pkewako (oktobrists) sino par „17. oktobra saweenibas" frakzijas adreses tekstu, kuru komisija nehmusi par pamatu pee sawâm pohrspreeschanâm, un dara sinamu, ka frakzijas preekschstahwji paturejuschi sew teesibu, grosit scho tekstu pee atteezigas motiweschanas. Pehz tam atklahj debates, pee kurâm peeteizâs pahri par 50 runataju. Sozialdemokratu naw sahlê.

17. oktobra saweenibas wahrdâ Gutschkows tura garaku programas runu, kurâ isteiz sekoscho: Adresei wajagot wisadâ sinâ buht bespartejiskai, wisu to aptwert, kas tik daschadus usskatus waretu saweenot. „Mehs peederam pee wisdaschadakeem politikas wirseeneem un tautibâm un aisstahwam daschadakâs schkiru intreses. Bes schaubâm schâs seenas sche buhs wehl beeschi leezineezes sihwâm zihnâm; tomehr ir pamata prinzipi, par kureem usskatu starpiba naw peekaujama, bet wiseem wajaga buht weenprahtigeem! Weens schahds jautajums ir wispadewigakâ adrese. Weenprahtiba adreses jautajumâ pasaulei peerahdîs, zik tahlu mehs sastahdam kaut ko weenkopigu, zeeschi norobeschotu weselu. Pee kahdeem politikas wirseeneem mehs ari nepeederetum, tomehr mums ir eespehjams usstahdit weselu rindu tahdu wispahrigu prasibu, tahdu politisku wajadsibu, kuras war peenemt wisi. Stahjotees pee adreses sastahdischanas, mums schkita, ka pirmajai muhsu domai jagreeschâs pee muhsu Waldneeka. Jo sihmejotees uz Winu wehl naw ispildits tautas preekschstahwibas, ja, wisas tautas swehts peenahkums. Tam Kungam Keisaram pretim, kursch usnehmâs drosscho pasahkumu, kursch atgreesâs no tumschâs pagahtnes un ar drosschu prahtu nogreesâs uf leelo reformu zelu, no kura baidijâs Wina preekschgahjeji, mehs esam parahdâ: ir pagahjuschi jau wairak nekâ 2 gadi, bet pateizibas wahrds Kungam Keisaram wehl naw teikts. Kâ to ari nenosaukt, kas mums dahwats, bet pateizibas wahrds ir jasaka. Protams, ka war daschadi mums doto wehrtet, bet preeksch 17. oktobra partijas 17. oktobra manifests — ir Monarcha labprahtiga atteikschanâs no neaprobeschotâm teesibâm. Preeksch oktobristeem 17. oktobra akts nosihmê konstituzionalas kahrtibas eeweschanu un ja mehs ari neleetojam scho isteizeenu, tad tikai tadehl ne, ka nedodam sew teesibu ziteem ussveest sawu istulkojumu. Pehz muhsu domâm tagad naw laiks nodarbotees ar debatêm par muhsu teesibâm un tadehl mehs Kunga un Keisara dahwanu neminam apstrihdamôs nosaukumôs. Mehs scho dahwajumu sauzam pehz Pascha Kunga un Keisara isteikuma par 17. oktobra aktu, un ta ispildischanu mehs nosauzam par pamata likumeem.

Un par to Winam reenahkâs muhsu dsiki padewigâ pateiziba. Mehs konstituzijas peekriteji konstituzionalâs monarchijas nodibinaschanâ pee mums neeeraugam Wisaugstakâs waras teesibu saschaurinaschanu. Mehs winâ eeraugam Zara atswabinaschanu, tikpat no pils galma intrigâm, kâ ari no starpseenas, kuru biokratija uszehluse, un mehs esam pahrneezinati, ka mehs buhsim tikpat ustizami un padewigi kalpi sawam konstituzionalam Zaram, kahdi muhsu preekschgahjeji bij patwaldoscheem un neaprobeschoteem Zareem. Tagadejeem apstahlkeem pastahwot, stipra Zara wara ir wajadsiga, tikai tahdas wadibâ ween ir eespehjama preekschâ stahwoscho leelo usdewumu ispildischana, jo walsts eekschejâ dsihwe ir wisai sareschgita. Taisni tadehl mehs zihnamees pret abu pirmo domju un daschu politisko partiju isdoteem kaujas sauzeeneem. Ne tadehl Zars ir atswabinajees, lai parlamentarisma zelâ p. peem. no jauna nodotu waru waldoscho politisko partiju un to zentralkomiteju rokâs. Ne ar wahrdeem protams es pahrleezinaschu sawus politiskos pretineekus. Treschâs domes meerigais un lehnais darbs atbrunos winas pretineekus. Un nepaees wehl weens gads, kad schahdâ zelâ pret domi greestais dselons buhs nolausts. Tehwijas gruhtâs zeeschanas issaukuschas karstu mihlestibu uf tehwiju. Schis dsimtenes mihlestibas stiprais dsenulis taps wisâm domes partijâm par wadoscho darba mehrki un neatradis ne no weenas puses pretoschanos.

Adreses beigu daļa nowehleta mums preekschâ stahwoscho neapstrihdamo un skaidro usdewumu atsinai. Mehs tur issakam, kas muhsu dwehseli, wisas tautas dwehseli, wiswairak sahpinajis. Mehs luhdsam sawus politiskos pretineekus mums palihdset atrast ar wineem kopigu pamatu. Schis kopigais pamats neradîs no mums sawâ starpâ apkarojoschos partiju un tautibu diplomatisku sapulzi, bet weenu un wispahrigu Kreewu tautas preekschstahwibu. Domaju, ka schobeen mehs atradisim scho pamatu un wisai pasaulei teiksim: „Mehs esam weena organiska wesela preekschstahwji!" (Jlga peekrischana).

Biskaps Mitrofans labo wahrdâ pastahw uf tam, ka adresê pehz projektetâs usrunas „Wisschehligais Kungs un Keisar" tuhlin eesprauschami wehl schahdi wahrdi: „Juhsu Keisariskâ Majestate un wisas Kreewijas Patwaldneeks". Biskaps ir tanis domâs, ka walsts domes lozekleem, kuri nupat paraksstijuschi swinigu apsolijumu par negrosamu ustizibu sawam patwaldigam Kungam un Keisaram, neesot wajadsigs wehl sewischki isskaidrot un peerahdit scho wahrdu peeweenoschanas wajadsibu. (Peekrischana labajâ pusê).

Mikukows isskaidro, ka tautas brihwibas partija sawas adretes tekstu neeesneedsot, jo schâs partijas adrese esot ta, kuru sastahdijuse pirmâ walsts dome. (Stiprs usbudinajums. Trokšnis labajâ pusê. Presidents swana un saka: „Luhdsu runataju nepahrtraukt un no sehdekleem netaisit nekahdas peesihmes.") Tautas brihwibas partija schâs adreses tekstu tagad wairs neeesneedsot, tadehl ka wina ir tanis domâs, ka uf tam treschajâ domê naw nekahdas wajadsibas, ne ari eespehjas. Tautas brihwibas partija pilnigi peesleenâs idejai, apsweizinat Waldneeku, atbildot uf wina sweizinajumu. Tadehl tautas brihwibas frakzija peedalijusès komisijâ pee adreses pahrspreeschanas un atraduse par eespehjamu, pabalstit no oktobristeem preekschâ zelto tekstu. Partija, neturedama par eespehjamu, tagad sawu programu attihstit, atron par wajadsigu aisrahdit, ka tagad strihdâs par to, kas pirmajâ domê tika usskatits par ahrpus strihdeem un schaubâm stahwoschu. Tas ir jautajums par walsts kahrtibu. Uf scho jautajumu gaidit atbildi no ispildoschâs waras buhtu weltigi. Bet dome atrodâs laimigakâ stahwokli. Domes atbildei uf scho jautajumu jabuht skaidrai un ta winai jadod tiklab semei, kâ ari wisai pasaulei. Mehrkis, par kuru runaja Gutschkows: sanemt kopâ wisu to, kas muhs ar daschadeem eeskateem kopigi weeno, — schis mehrkis ir zeenijams. Ja tas buhtu sasneedsams, mehs kâ pirmee tam peeweenotos. Bet jau tuhlin nahkoschais runatajs ispostija scho no Gutschkowa radito idili" . . . Juridiski istirsadams pehdejâ laika likumdoschanu, runatajs nahk pee gala spreeduma, ka pehz 17. oktobra mums ir darischana newis ar atjaunotu, bet ar pilnigi jaunu walsts kahrtibu. Ka oktobristi scho jauno walsts kahrtibu atsihst par konstituzionalu, tas pelna zeenischanu. Bet kadehl tad scho wahrdu neleetot adresê, lai wisâm schaubâm daritu galu?! Te, schaî sahlê, atsazischanâs no wahrdeem „konstituzionala walsts kahrtiba" war buht saprotama tikai kâ atsazischanâs no jehdseena nosauruma, bet ne no pascha jehdseena. Bet waj schahdu atsazischanos ari semê tâ sapratìs? Ja juhs tuhlin atteizatees no schâs leelâs leetas, uf kuru tik daudz paaudses gaidijuschas, tad juhsu wehletaji ar dibinatu teesibu jautâs: „Kur juhs likât wairogu, kuru panehmât lihdz? Nedz ar winu, nedz ari uf wina juhs neesat pahrnahkuschi atpakal, bet bes wina. (Trokšnis). Walsts ir teesibu sfera un walsts wara, kâ teesibu awots, newar sewi nesat patwaribas un besteesibas dihgkus. Warai un wiseem walsts organeem kâ pirmajeem japadodâs likumam. 3. junija akts ir waras uswara pâr teesibu un jo wairak tamdehl tagad sasauktai weetneezibai jaissaka tas wahrds, par kuru adrese zeesch kluusu." Runatajs tahkak saka, ka kadetu partija newar weenotees ar galejeem labeem, kuri sprediko ne weenibas, bet naida prinzipus, sludinadami un eeaudsedami newis Kreewu, bet Leelkreewu patriotismu. Wini zenschâs leelo Kreewiju padarit par milseni uf mahla kahjâm. Schi politika ir Asireeschu politika, bet ne muhsu, pa scho zeku mehs ar wiseem kopâ neeesim. (Peekrischana kreisajâ pusê. Dobja nurdeschana labajâ. Zentrâ klusums).

Purischkewitschs saka: Zil jauks skats tas buhtu, ja dome weenotos mihlestibâ uf sawu kroneto galwu! Par noscheloschanu schâs weenoschands naw. Saka, ka 17. oktobra akts mums neesot wis dewis atjaunotu, bet jaunu walsts kahrtibu, tomehr aismirst, ka walsts dsihwê nekahdi lehzeeni nenoteek, bet starp wiseem likumdoschanas akteem wajaga pastahwet sinamam sakaram. Mehginajumi dot Kreewijai konstituzionalu walsts kahrtibu, sahkâs jau Keisareenes Annas Jwanownas laikôs. Runatajs nahk pee spreeduma, ka wisi konstituzijas eeweschanas mehginajumi no augscheenes nobeiguschees bes panahkumeem. Tas esot tadehl, ka nepeeteek tikai ar weleschanos no augschas, ar sinamu aprindu noluhkeem, bet esot wajadsigs plaschu tautas masu pabalsts un tautas apsinas sagatawoschana. Scho apstahlku nebij agrak un naw ari tagad. Eeneedsot wispadewigako adresi, mums waj oktobristeem newajaga runat paschu, bet Kreewu tautas wahrdâ; mums japarahda Kreewu tautas sirds un gars. Sakat, waj Kreewu semneeku widû ir wehleschanâs aprobeschot Monarcha patwaldibas teesibas? Par welti mums labajeem pahrmet, ka mehs esot reakzionari. Mums sahp sirds par tâs birokratiskâs kahrtibas neleetibu, kura muhs nowedusê pee Mukdenas un Zusimas. Patriotisma sajuhtâ pulst netik zittauteeschu, bet ari Kreewu sirdis. Mehs zenschamees Kreewu dsihwes straumi ne wis nowadit zitâ gultnê, bet padsiklinat. Muhs teesâs wehsture. Pirmajâs domês uf scheem sehdekleem sehdeja laudis, kuri gribeja ispostit wisu Kreewijas pagahtni. Muhsu usdewums bij winus saturet, eewelkot dahwatâs brihwibâs winu pareisas sapraschanas robeschu. Juhs, isleetodami sew par labu walsts waras wahjibu, gribejât dabut wairak; mehs, nepamasinadami brihwibas nosihmi un redsedami juhsu noluhkus, sazijâm: „Ne soli tahlak! jo tas wed pee leelâs Kreewijas ispostischanas!" Wisâs kildâs, ja eedomajâs par tâm nopeetnak, naw nopeetas nosihmes. Treschâ dome naw satwerusmes sapulze un te naw weeta isschkirt kildu par patwaldibu un konstituziju. Mehs nerunajam preeksch Kreewijas ween, bet preeesch Eiropas un wisas pasaules. Mehs domajam, ka Eiropa saprot to, ka tas Zars, kursch, redsedams, ka tauta nesaprot wina reformas, atnehma tâs ar zeetu roku atpakal pee 3. junija likuma, ka tas Zars ir patwaldneeks. Mehs tadehl sakam, ka tautas sirdsbalss neklusês, kad aiskers winas wisswehtako weetu, kad eerunasees no patwaldibas. Lai tautâ sin, ka, ja ari buhtu kahda strahwa, kura wehlâs Patwaldneeka Monarcha teesibu aprobeschoschanu, tad ir tomehr ari wehl otra strahwa, tihri kreewisku, kura Winu nekaus apwainot." Sawas runas beigâs runatajs usaizina oktobristus peekrist tam, ka tekstâ wajaga eeweetot wahrdu Patwaldneeks. „Juhs", winsch saka, „sapratiseet scho wahrdu kâ wehsturisku terminu; mehs winu usskatisim kâ karogu, bet eesim kopâ ar jums, atdalidamees no kreisajeem. Nespeeschat muhs labos aiseet uf labo pusi, stahwet atsewischki un sazit: ar jums wairs nekad!" (Applausi pee labajeem.)

Balaschows isskaidro, mehreno labo wahrdâ, ka wini wehlâs peeweenotees oktobristu adresei, bet domâ, ka wahrda „Patwaldneeks" islaischana no Waldneeka tituka radischot tajâ tahdu tukschumu, kuru nekâ newaretu peepildit. Beidsot winsch paskaidro, ka wahrdôs „atjaunota walsts satwerusme" mehrenee labee neatrodot aisrahdijumu uf konstituziju, kuru wini neasihstot. Oktobrists Tanzows usaizina wisus, kureem darbi swarigaki par wahrdeem, isbeigt partijas kildas un peeweenotees oktobristu tekstam, kuram naw politiskas nokrahsas.

Pehz ihsa starpbrihscha runâ Lwows, Dwomskis, Kapustins un wehl daudz ziti. Wisi runataji prinzipâ atsihst, ka katrâ sinâ Waldneekam japasneedz apsweizinaschanas un padewibas adrese. Neweenprahtibu issauz tikai adreses teksta otra — politiskâ — daļa. Poku, musulmanu un Leischu runataji prasa, lai adresei peeleekot klaht papildinajumu par to tautu taisnu zenteenu apmeerinaschanu, kuras Kreewiju apdsihwo. Darba grupas preekschstahwji pasino, ka wini waretu balsot tikai par to adresi, kuru sastahdijuse pirmâ dome.

Plkst. 1/27 sehdi slehdz. Uf domes lehmumu nahkoscho sehdi preeksch apspreeschanas turpinaschanas tai paschâ jautajumâ noteiz pehz 2 stundâm, plkst. 1/29 wakarâ.

Wakara sehdê wispirms Jefremows pasino meerigu atjaunotaju wahrdâ, ka neskatotees uf daschu domu starpibu, meerigee atjaunotaji pee pehdejâs nobalsoschanas balsoschot par to adresi, kuru leek preekschâ oktobristi.

No turpmakeem runatajeem sewischki atus wahrdus leeto grahfs Wl. Bobrinskis. Walsts domes lozekli pateikschotees Zaram Patwaldneekam ne tikai par weetejâs paschwaldibas ehkas kroneschanu, bet ari par to, ka winsch ar Sawu Patwaldneeka gribu sargâ un glabâ to tautas preekschstahwibu, kuru ka-

detu partijas kuhbitaji tà paseminajuschi. 3. junija akts neesot waras uswara par likumu, bet Zara sirdsapsinas uswara par likuma burtu. Lai glahbtu wisu, Zars usupurejis weenu daku (Applausu wehtro). Konstituzijas doschanas brihdî bij sapulzejees kadetu kongress, kursch nekaunigi prasija (Preekschsehdetajs luhds runataju, neleekot tahdus isteizeenus, Bobrinskis turpina) satwerstmes sapulzi. Kritisedams kadetu rihzibu, grahfs domà, ka konstituzijas wahrds naw tik ilgi peenemams, kamehr wina naw notihrita no netihrumeem un asinim, ar ko ta notaschkita. (Applausi un brawo sauzeeni pee labajeem.)

Nisselowitschs runà 6 miljonu nabagu liktena pabehrnu Schihdu wahrdâ (Trokšnis pee labajeem. — Preekschsehdetajs luhds, lai netrauzejot kahrtibu) un winu wahrdâ peekriht Poku preekschlikumam.

Robitschews usaizina adreses sastahditajus, eewehrot stingri un pareisi konstituzijas pamata noteikumus. „Waj juhs wehl wareet runat par patwaldibu tà tituli pehz tam, kad jau sche tika sazits, ka patwaldiba stahw augstak par likumu?"

Balakkejews (no Kreewu kauschu saweenibas), atbildedams Roditschewam, domà, ka Roditschewa isteizeeni, kurus winsch leetojis pret patwaldibu, dodot eemeslu saukt Roditschewu, kas parakstijis swinigà solijuma tekstu, par apsinigu swehrasta pahrkahpeju. Preekschsehdetajs pahrtrauz runataju; sahlê iszelàs breesmigs trokšnis; no kreisàs puses sauz: „Nemeet sawus wahrdus atpakal!" Preekschsehdetajs paskaidro, ka winsch buhschot peespeests sehdi pahrtraukt, ja kahrtiba netiks nodibinata. Pret runataju preekschsehdetajs saka: „Ja juhs wehl tà isteikfatees par domes lozekkeem, es jums atnemschu wahrdu." Aplausi kreisajà pusê un zentrà.

Daniluks Wolinskas gubernas eedsihwotaju wahrdâ pasino, ka tureenes eedsihwotaji esot gatawi labak mirt, nekà aprobeschot Waldneeka teesibas.

Leelu trokschnoschanu issauz kadets Schingarews, sawà runà nosaukdams labos par rewoluzionareem no labàs pušes. Wehl runà grahfs Urusows un wairak ziti. Beidsot wahrdu babon adreses komisijas referents Plewako, kursch garakà runà sanem lopà debatu saturu un dedsigôs wahrdôs leek walsts domneekeem pee sirds, weenprahtigi peenemt komisijas isstrahdato adresi.

Stahjotees pee balsoschanas, wispirms ar 212 pret 146 balsim atraida labo preekschlikumu, ka adresê usnemama peesihme par patwaldibu.

Grahfs Dorers pasino labo wahrdâ, ka eewehrojot winu eesneegtà preekschlikuma nepeenemschanu, sirdsapsina wineem neatkaujot balsot par adresi, bet negribedami ari balsot pret adresi, tee no balsoschanas atsakotees.

Mikukows isskaidro, ka eewehrojot to, ka labo papildinajums atraidits, tautas brihwibas partija nem atpakal sawus pahrlabojumus un peeweenojàs tam tekstam, kuru isstrahdajuse adreses komisija. (Applaudeschana zentrà un pa kreisi).

Sinadjino mehreno labo wahrdâ isskaidro, ka ari wini peeweenojàs komisijas isstrahdatajam tekstam. Poku pahrlabojums teek atraidits. Galejee labee atstahj sawas weetas.

Tapat teek atraidits darba grupas eesneegtais pahrlabojums, uz kam domneeks Bulats pasino, ka darba grupa no tahlakas balsoschanas atturesees.

Domes sekretars sahk nolasit adreses tekstu.

Labee, kuri wisi sadruhsmejuschees pee isejas, sahk saukt: peezeltees! peezeltees! Daka oktobristu uszelàs no saweem sehdekkeem. Presidents swana un usaizina wisus nosehstees, jo teekot nolasits newis domes apsweikschanas raksts no Waldneeka pušes, bet adreses projekts, kahdu dome nodomajuse suhtit Keisaram. Dmowskis atkahrto no wina jau reis sazito, ka Poku kolo, peeweenodamees tai adreses dakai, kurà isteiktas wispadewigàs juhtas, newarot peeweenotees adreses otrai politiskai dakai. Ja no Poleem preekschà liktais pahrlabojums neteek peenemts, tad wini no balsoschanas atturàs.

Preekschsehdetajs leek wispadewigakàs adreses projektu uz balsoschanu un pehz minutes pasino: Walsts dome peenehma wispadewigo adresi weenbalsigi. Walsts domneeki pazelàs no sawàm weetàm, weenprahtigs simtbalsigs urrà kà pehrkona dimdeeneem atskan baltajà sahlê. Labàs pušes gangi, kur nostahjuschees galejee labee, atskan walsts himnas skaņas, winas usker wisa sahle un „Deews sargi Keisaru" wilno pa wisàm sahlèm, pehz kam jauni urrà sauzeeni ilgi wehl peepilda Taurijas pils sahles. Pulksten 12 un 20 min. preekschsehdetajs pasludina sehdi par slehgtu. Nahkoschà sehde 15. nowembrî pulksten 2.

No ahrsemèm.

No Berlines. Useeta noliktawa ar Kreewijas rewoluzionaru mantàm. 25. now. rihtà polizija isdarija kratischanu Kerfina weesnizà, kuru apmekleja wiswairak Kreewi. Polizija atrada un konfiszeja diwus tschemodanus ar 15 rewolwereem, 300 patronàm, diwus maisus ar rewoluzionareem raksteem Kreewu walodà, elektrisku motoru, ar kuru no tahleenes buhtu warets usspridsinat sem mahjàm un tilteem noliktas bumbas ar elektriskeem aparateem. Wisas schàs leetas bijuschas faliktas diwàs neapdsihwotàs istabàs. Apkihlatàs mantas polizija aisweduse diwôs mehbeku ratôs. Kratischana stahwejuse sakarà ar Mirska un zitu Kreewu apzeetinaschanu.

No Portugales. Kritisks stahwoklis. Ahrsemju awises dabujuschas wisai nopeetnas sinas no Lisabones. Drihsumà esot sagaidams bumpis, un monarkijas gahschana neesot wairs nowehrschama. Stipra ruhgschana esot manama wisà walstî. Pehdejà laikà apturetas wairakas awises; esot nodomats daudzus issuhtit uz Afriku. Eewehrojami politiki peeweenojotees republikanu partijai. — 18. now. Lisabonê sprahguse bumba kura nonahwejuse 2 un gruhti eewainojuse 3 zilwekus. Bumbas pagatawotaji bijuschi ahrzs, elektrikis un juhras ofizeeris. Bumbu bijis nodomats mest kehnischkigajà teatrî. Apzeetinati schinî leetà wispirms 38, wehlak ap 100 zilweku. Daudzas gimenes iszekojot uz Spahniju un Franziju.

No Anglijas. Stipri lihdsekli pee teesibu isskaroschanas. Angleetes nenogurstoschi karo ar wihreescheem dehl weenadu politisku teesibu eeguhschanas. Wairak reises winas eespeedàs parlamentà un trokschnodamas prasija sew teesibas. Schimbrihscham parlamenta sehdes slehgtas un tapehz Angleetes greeschàs taisni pee ministreem. Un kà wehl greeschàs! Nesen eekschleetu ministris Herberts Gladstons turejis Londonà kahdà sapulzê runu. Sinadami, ka ar Angleetèm newar daudz jokot, wairaki wihreeschi, kaunu paredzedami, nostahjuschees ap runataju tribini. Tomehr seeweetes usbrukuschas ar tahdu sparu, ka ministra sargus tàs nobihdijuschas pee malas, paschu winu norahwuschas no tribines un, — ko tur slehpt — nopehruschas. — Par studenti, kuri tak zitadi pret dahmàm mehdz buht koti galanti, nespehjot pazeest Angleeschu trokschnoschanu: kahdà sapulzê studenteem isnahkuse itin asa sadursme ar seeweetèm, pee kam swaiditas sprahguschas schurkas un daschadas smirdoschas weelas, lai seeweetes aisdabutu projam.

No eekschsemèm.

Noseegumi.

Pleskawas gub., 11. nowembrî, gaischà deenas laikà 20 jaunu zilweku leels laupitaju puhlis usbruka Kripezki klosterim, nonahweja 6 un eewainoja 2 personas. Starp nonahweteem atradàs ari wezais aklais swanitajs, kuru kaundari nogruhda no swanu torna. Klosteri islaupit neisdewàs, tapehz ka polizija atsteidzàs palihgà; 3 kaundarus apzeetinaja, weenu noschahwa. Noschautà kabatà sprahga bumba, kura mironim israhwa wisus weenus sahnus. — Poltawas gub., Romnôs, Issteina pahrdotawà eenahza 3 wihreeschi, isschahwa 3 reis un nolika istabas widû kasti. Schahweenus isdsirduši, eerabàs polizija. Aprinka preekschneeks sahka ismeklet kasti, kuru winsch lika apleet ar uhdeni. Kad polizijas rahrtibneeks kasti pazehla, notika sprahdzeens, kas kahrtibneeku nonahweja. Aprinka preekschneekam issita kreiso azi. Bez tam eewainoti wehl weens kahrtibneeks, pahrdotawas ihpaschneeks, wairaki komiji, sargs un weens strahdneeks. Uz aisdomu pamata 7 zilweki apzeetinati. — Jaroslawà polizija apzeetinaja diwus Widsemneekus ar neihstàm pasèm. Israhdijàs, ka apzeetinatee peeder pee „mescha brahleem" un peedalijuschees pee kahdas muischas postischanas. — Peterburgà 12 apbrunojuschees laupitaji eebruka 11. now. wakarà Torntona fabrikas kantorî un nolaupija 360 rubkus; pehz tam laupitaji eegahja fabrikas eerehdņa Pawlowa dsihwoklî, noschahwa Pawlowu un nahwigi eewainoja wina brahlenu; ari kahdu pristawu weegli eewainoja.

No Peterburgas. Daudzas kratischanas pehdejà laikà isdaritas Peterburgà un stahwot sakarà ar aresteem Rigà. Daschi apzeetinatee, kà „Retsch" sino, atwesti no Peterburgas uz Rigu.

— **Ministris prasa domneeka isslehgschanu.** No Peterburgas pilsehtas eewehleto domneeku Kokubakinu teesa sauzot pee atbildibas uz 129. panta pamatu par kahdu awisês nodrukatu rakstu. Tadehk tagad teesleetu ministris prasot, lai Kokubakins tiktu no domes isslehgts.

— **Kursemes domneeks Nisselowitschs**, kà laikraksti sino, greesees pee ministru presidenta Stolipina ar aisluhgumu uz nahwi noteesato brahku Joselsonu dehl. Stolipins teizis, ka schi leeta esot kara ministra rinà un winsch tur newarot eejauktees. Tomehr uz Nisselowitscha neatlaidigu luhgumu Stolipins panehmis noteesato Joselsonu radineeku suhtito telegramu un solijees runat ar kara ministri Rôdigeru. 12. now. rihtà Nisselowitscham pasinots, ka prokurors eesneedsis protestu pret Rigas kara teesas spreedumu Joselsonu leetà.

— **Laikraksta „Mist" redaktoru,** pirmàs domes deputatu J. Solomko teesu palata 12. now. par Majestates apwainoschanu, musinaschanu uz dumpi un waldibas gahschanu un zitem pahrkahpumeem notesajusi uz $1^1/_2$ gada zeetokšnî. Min. awise aisslegta uz wiseem laikeem.

No Maskawas. Monarkistu partija Maskawà sawahkuse pahri par 100,000 rbl. un zelschot sew ihpaschu partijas mahju, kurà eerihkoschot sapultschu sahli, gimnasiju, biblioteku, brukatawu u. t. t.

No Warschawas. Atsaukums. Laikrakstu sinojumi par Wislas dselzceka eerehdņa Zegelska apzeetinaschanu dehl plahnu pahrdoschanas naw pateesa. Starp Wislas dselzceku agenteem naw ne weena, kuru sauktu Zegelski. Un neweens no eerehdneem neteek schaî leetà saukts pee atbildibas.

No Odesas. Uniwersitate un studentu ehdeenu nams slehgti. Eewehrojot studentu zenteenus, trauzet kahrtigu strahdaschanu uniwersitatê, rektors uniwersitati slehdsa. Kahdas studentu grupas islaistàs proklamazijàs eeteikts, darbus pahrtraukt uz 3 deenàm; tas sarihkojams kà protests pret studentu apzeetinaschanàm pehdejàs deenàs. 12. now. rihtà daschas studentu grupas attureja sawus beebrus, lai tee neeetu uniwersitatê. Kara spehka un polizijas apsardsiba pee uniwersitates pastiprinata. Generalgubernators pawehlejis slehgt ari studentu ehdeenu namu.

Widseme.

No Rigas. Gimnasijas inspektors apzeetinats. Kà „R. T." sino, schinîs deenàs apzeetinats A. Marschans, cand. jur., pilsehtas gimnasijas klasu inspektors.

— **Schurnalistu sapulze** 11. nowembrî Wehrmana parka telpàs bijuse apmekleta no kahdeem 40 weetejo awischu lihdzstrahdneekeem, Kreeweem, Latweescheem, Wahzeem; starp wineem bijuschi ari redaktori Kruhms, Buzlers, Sawizkis, Witwizkis un Wisozkis. Sapulzes sasauzejs Inosemzews (Jwins) plaschi aprahdijis, zik nepeezeeschama ir saprašchanàs starp redaktoreem un awischu lihdzstrahdneekeem. Schahda saprašchanàs, kà ari moralisks un materiels pabalsts schurnalisteem daudz weeglak panahkami, ja tee ir weenojuschees beebribà. „Dûna-Ztg'as" lihdzstrahdneeks Berendts aisrahdijis, ka weetejo schurnalistu ween esot par maz beebribas dibinaschanai un ka labak peeweenotees Kreewijas schurnalistu sawstarpigai palihdzibas beebribai (Peterburgà), kurai, kà Tschechichins sinoja, esot 762 beebri, nodalas Odesà, Kijewà un Tehrpatà, un kura pagahjuschà gadà isdewuse pahri par 50.000 rbl. beebru pabalsteem. Beebribas galwenee mehrki esot: behru kase, darba apgahdaschana un tahlaka isglihtiba schurnalistikà. Tà ka beebribas dibinatajs Gradowskis taisni to deenu swineja 40 gadu schurnalista swehtkus, tad sapulze tam nosuhtija apsweizinaschanas telegramu. Sapulze nolehmuse peeweenotees min. beebribai. Statutu isstrahdaschana usdota Inosemzewam, Wulfam un Blumentalam.

— **Leels ugunsgrehks** iszehlees 13. now. wakarà pretschu noliktawà pee Tukuma stazijas. Uguns isplatijusês koti ahtri un draudejuse pahreet uz zitàm noliktawàm, kapehz issinots leelais ugunsgrehks. Kad peesteiguschees dsehseji, tad sahkuse degt jau otra noliktawa, kur uguns tomehr drihz nodsehsta. Nodegušchajà noliktawà sadegušchas daschadas ahdu prezes un 6 kukmaschinas. Saudejumu ap 80.000 rbl., kuri buhschot jazee ch daschadàm apdroschinaschanas beebribàm.

— **Par walsts domes kandidateem** nel. E. Moritza weetà, kà jau sinots, daschas awises mineja Dr. Erhardtu. Tagad peenahkuschi klaht wehl schahdi kandidati: politechnikas profesors Bergmans, inscheneers Schuberts un pilsehtas galwa Armidstàts.

— **Paschslepkawibas mehginajums.** 13. now. jauna seeweete pee Undines laipàm eeleza Daugawà. Laudis tomehr paschslepkawi pamanija un drihsumà winu iswilka, kaut gan ar wahjàm dsihwibas sihmèm.

— **Bumbineeki kara teesas preekschà.** 12. now. kara teesa sahka isteesat prahwu preet 25 zilwekeem, kuru apwainoja par bumbu isgatawotajeem un metejeem. 1905. g. 1. maijà no Wehrmana dahrsa tika mesta bumba uz kasaku patruku. Bumba sprahga ar leelu trokšni, eewainodama weegli weenu zilweku un diwus sirgus. Otru wakaru atkal tika mesta bumba uz trim polizisteem pee Grihsinkalna; toreis eewainoti tika diwi polizisti; weens, Urtans, no eewainojumeem nomira, otrs iswesekojàs, treschais dsinàs kaundareem pakal, bet tee winu noschahwa. Daschi tuwejee zilweki slepkawas bij redzejuschi un tos wehlak usrahdija polizijai. Apzeetinati tika 25 zilweki. No teem Oskars Leepinsch, Juris Plehsums un Peteris Timms atsinàs par wainigeem, ka peedalijuschees pee bumbu meschanas waj pagatawoschanas „Feniksa" fabrikà, kur isleets pahri par 70 bumbu. 13. now. teesa beidza leetu ismeklet un peespreeda spaidu darbus: minetajam Leepinam un Plehsumam pa 15 gadi, Intem Wolfmanim 10 gadi un Peterim Timmam 6 gadi 8 mehneschi. Wisus pahrejos apwainotos attaisnoja.

— **„Rihta Blahsmas" redaktoru Kalwi** generalgubernators sodijis ar 500 rbl. waj 3 mehn. arestà par seketonà nodrukato „Zeetumneeka sapni".

— **Atkal badà pamiris zilweks** 13. now. atrasts uz eelas un aisweests uz pilsehtas slimnizu. Nelaimigais esot Michails Markows, kuram neesot ne dsihwokla, ne darba.

Kurseme.

Eewehrojami pahrgrosijumi tautskolas programà.

Rigas mahzibas apgabala kurators nupat 2. nowembrî islaidis sekoscho zirkularu: „Likumu krahjuma turpinajumà, 1906. gada isdewumà, skolu noteikumu 3640. panta otrà peesihmê nelas naw sazits par geografijas padoschanu pirmmahzibas skolàs, kadehk paleek spehkà likumu krahjuma 1893. g. isdewuma 3640. pants — ar ziteem wahrdeem mahtes waloda pilsehtu apwidôs pee geografijas padoschanas war tikt leetota kà palihga lihdzeklis mahzibas laika sahkumà. Tà tas ir no weenas puses. No otras — pehz 1906. g. 19. aprika likuma priwatàs pirmmahzibas skolàs Kreewijas geografija jamahza Kreewu walodà. Saprotams, ka weenada tihra skolàs prasibàm jabuht weenadàm. Es tadehk usskatu par wajadsigu, lihdz pirmmahzibas skolas reformu eeweschanai Baltijà isdart sekoschàs pahrmainas Rigas mahzibas apgabala programàs un stundu tabelês:

1) Geografijas padoschanu pagasta un pilsehtu pirmmahzibas, weenklasigàs ministrijas skolàs un diwklasigo ministrijas skolu

Pakaltaisit

war tikai

eepakajumu,

bet ne labumu

no **A. S. Maikapara** papirosseem

„Riga"

25 gab. 15 kap.
10 „ 6 „
5 „ 3 „

pirmajâ klasê, eesahkt treschajâ mahzibas gadâ, noteizot scham preekschmetam III. nodaļâ pa 3 stundâm nedeļâ; bet tam taî paschâ III. nodaļâ jaeweed weena stunda nedeļâ, kurâ lasa un paskaidro gabalinus ij Kreewijas wehstures, peeweenojot scho stundu walodas stundâm.

2) Treschajâ mahzibas gadâ ijlaischamas 2 glihtrakstischanas stundas.

3) Otrâ mahzibas gadâ japawairo mahtes walodas stundas par weenu stundu nedeļâ, lai schaî papildu stundâ waretu lasit gabalus, kuru saturs eepasihstina skolenus ar wiswajadsigakâm geografijas sinaschanâm.

4) Eewehrojot to, ka uz mana zirkulara pamata no 9. okt. 1906. gada, pirmôs diwi mahzibas gadôs wisâs pilsehtas un lauku pirmmahzibas skolâs, pee weenada skolenu tautibas sastahwa, wisu preekschmetu padoschano, isnemot walsts walodu, noteek skolenu mahtes walodâ, Kreewu walodai pirmôs diwi mahzibas gadôs jaatstahj 10 stundas nedeļâ pagastu, pilsehtas elementar-, weenklasigâs ministrijas skolâs un diwklasigo ministrijas skolu pirmâ klasê, bet rehkinaschanai 4 stundas nedeļâ; diwi papildu stundas Kreewu walodâ (salihdsinot ar tagad derigo tabeli) jaisleeto galwenâ kahrtâ taî noluhkâ, lai skoleni wingrinatos Kreewu sarunas walodâ.

Kara stahwoklis Baltijâ drihsumâ netikschot atzelts. „Rig. Ztg." raksta no Peterburgas, ka walodas par kara stahwokla atzelschanu Baltijâ esot pawisam nedibinatas. Ari weetejee gubernatori galu galâ esot tatschu isteikuschees, ka no rewoluzionaru pilnigas isroweschanas Baltijas gubernu Latweeschu dakâ schimbrihscham wehl newarot buht runa un ka Igaunu dakâ beeschi esot pamanama sozialdemokratu agitazija. Schahdus pareisus ceskotus, tâ min. awise raksta, apstiprinajis ari generalis Solonina, kursch kopsch 2 gadeem esot Kursemê par kara spehka preekschneeku seemeka apgabalâ un esot pasihstams kâ bespartejisks un taisnigs wihrs. Peenahzigâ weetâ winsch zeeschi esot peekodinajis, kara spehku nesaukt par agru projam.

No Leepajas. Godiga atradeja. Leepajas pilsone Anna Upeneek, tirgus seewina, peektdeenas wakarâ, kâ laikraksti sino, uz tirgus laukuma pazehluse wehstuku somu, kurâ starp zitu atrabees ari tschels par 500 rbl. Wina atradumu nodewuse polizijai un ta to atkal sawukahrt wina ihpaschneekam Schulzam.

— **Weens no grahfa Keyserlinga slepkawâm apzeetinats.** Nesen Leepajâ apzeetinati diwi schaubigi zilweki. „L. Z." sino, ka weens no wineem, kahds Sch., kursch nehmis dalibu ari pee usbrukuma Leepajas pilsehtas bahrsneekam, atsinees, ka winsch esot weens no grahfa Keyserlinga slepkawâm. Abi apzeetinatee tikschot nodoti Telschu aprinka polizijai, lai winus rahditu slepkawibas azuleezineekeem. Pee grahfa nogalinaschanas peedalijees ari Sch. beedrs, kahds T., kuru pee Aisputes stazijas behgot noschahwa.

No Nihzas. 50 gadu jubileju 9. nowembrî noswinejis Nihzas skolotajs un ehrgelneeks A. Skare. Uz scheem swehtkeem eeraduschees prahwests Spehrs, weetejee skolotaji un daudz ziti weesi. Jubilaram pasneegtas ari dahwanas: daschi sudraba galda trauki, gihmetnu albums u. z. Wisus 50 gadus jubilars, kâ „L." sino, nodsihwojis Nihzâ.

No Mas-Dahmas. Ar akmeni nosists. Kad Mas-Dahmas Puschinu saimneeks pirmdeen brauzis uz mahjâm, pee wina uz zeļa peenahzis wina agrakais puisis un prasijis, lai atdodot schim tos 2 rubļus, kurus saimneeks tam palizis no algas parahdâ. Kad saimneeks prasito naudu nedewis, puisis, kâ „L. Z." sino, sweedis tam ar akmeni un trahpijis tik nelaimigi pa pakausi, ka saimneeks uz weetas bijis pagalam.

No Jelgawas.

Apstiprinati sodi. Wahzu laikraksti sino, ka brahkeem Joselsoneem peespreestais nahwes sods un Friedländeram un Ruhmanim 12 gadu zeetumâ no generalgubernatora apstiprinati.

Nahwes spreedumi apstiprinati Jahnim Wilsonam, Karlim Wilsonam un Jahnim Raudeneekam, kâ laikraksti sino.

Nelaimigs kriteens. Otrdeen, 13. nowembrî, ap pulksten 1/27 wakarâ, Sakajâ eelâ Nr. 30 kahds ta nama eemihneeks K., buhdams drusku eereibis, kahpjot pa trepêm augschâ sawâ dsihwokli, paklupis un nokritis pa trepêm semê, tik wahrigi sasisdamees, ka pehz daschâm stundâm nomiris. Izpeesihmê, ka schinî paschâ namâ un pa tâm paschâm trepêm nokrita preeksch neilga laika ari kahda weza Schihdeete, stipri sasisdamâs, un ari pehz daschâm nedeļâm nomira. —g—

1043 rubļus peesawinajees tirgotaja M. J. komijs Mosus B. un, saprotams, laidees ar naudu projam. Bet polizija winam uz karstâm pehdâm dewusês pakaļ un, kâ „B. T." sino, naktî uz 13. now. Rigâ apzeetinajuse.

Jelgawas Sawstarpigâs Kreditbeedribas treschdeen noturetajâ generalsapulzê, kâ mums sino, atzelti no amata waldes lozekļi Seewalds, Swinne un Oschs. Winu weetâ eewehleti A. Dawids, Sch. Jakobsons un Ostwalds. Domê eewehleti P. Juraschewskis un A. Ostwalds. Plaschaki sinosim par sapulzi nahkoschâ numurâ.

Wisjaunakâs sinas.

No Rigas. Uz nahwi noteesatee brahļi Josefsoni zeturtdeenas rihtâ agri, ap plkst. 4, Smilschu kalnôs noschauti.

Peterburgâ, 15. nowembrî. Galejee labee esot nodomajuschi sastahdit sawu ihpaschu adresi un dehl tâs pasneegschanas isluhgtees audienzi.

Kijewâ, 14. nowembrî. Berditschewas aprinkî apzeetinata laupitaju banda, kuras preekschgalâ stahwejuse kahda sahdschas skolotaja.

Basnizas sinas.

Leepajas Sw. Annas basnizas draudses sinas no 5. lihdz 11. nowembrim. Kristiti: Karlis Kapun, Jahnis Enge, Anna Dick alias Pehk, Lina Alwine Pike. Uzsaukti: Gregorijs Wischnakows ar Annu Strihke; Indrikis Dege ar Magreetu Gluhsda. Laulati: Augusts Bikers ar Alwîni Meier. Miruschi: Ilse Selle 67 g.; Annu Dick alias Pehk 5 d.; Elisabete Blum 15 g.; Frizis Daniels Bulwans 4 g. 2 m.; Marija Brickman 41 g.; Alberts Eduards Schanis Silneeks 2 m. 7 d. w.

A. Riemschneiders.

Jaun-Leepajas basnizas sinas no 5. lihdz 11. nowembrim. Kristiti: Hugo Wilhelms Jakobsons, Ernsts Julijs Siewerts, Edda Matilde Olga Witrup, Kaspars Woldemars Reinbergs. Uzsaukti: Frizis Rehwalds ar Matildi Embrik; Karlis Daums ar Lihbu Sedol. Laulati: Andrejs Sterns ar Lawihsi Jansons; Jekabs Hergs ar Ilsi Klawa; Ernsts Osols ar Annu Mehlbard; Janis Kundsinsch ar Lihsi Paule. Miruschi: Anna Gudehn 60 g.; Edgars Kuplehns 1 g.; Schanis Grünwalds 1 g. 8 m.; Peters Lihkis 70 g. w.

Basnizai par labu sanemti: no J. L. 50 kap. no A. G. 1 rbl., no J. W. 1 rbl.; preeksch misiones no L. R. 1 rbl.; preeksch nabageem no J. W. 50 kap.

Deewkalposchanas 18. nowembrî plkst. 9 no rihta.

Mahzitajs **Goldberg.**

Isdew. un redaktors: Latw. Dr. Beedr. tagadejais presidents **Th. Doebner.**

Redaktors: **J. Weissmanis.**

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

Jelgawas Latweeschu Amatneezibas Beedriba
notures **Jelgawas Latweeschu Beedribas telpâs,** Leelajâ eelâ Nr. 3, **swehtdeen, 25. nowembri** sch. g.
Organiseschanas sapulzi.
Deenas kahrtiba:
Pulksten **2** pehz pusdeenas:
1) Jaunu beedru peeteikschanas un peeteiktu beedru usnemschana.
Pehz tam:
2) Sapulzes wadona wehleschana.
3) Sinojums par beedribas nodibinaschanas gaitu.
4) Statutu nolasischana.
5) Telpu jautajums.
6) Wehleschanas.
Peesihme: Sapulzê warês peedalities tikai tee, kas buhs eemalsajuschi wismaz par pusgadu beedru makfu.
Dibinataji.

Jelgaw. Latweeschu Amatneezibas Beedr. dibinataji
dara sinamu, ka teem, kas wehletos schinî beedribâ eestahtees par beedreem, jausdodas par kandidateem — eemaksajot 1 rubli eestahschanas naudas — pee weenas no minetâm personâm: **J. Straumes,** Katoku eelâ № 21; **A. Frischmana,** Walles eelâ № 1; **P. Ahboliņa,** Paula eelâ № 11; **F. Osa,** Leelajâ eelâ № 39; **J. Weinberga,** Dobeles eelâ № 64.

!!! Bez konkurenzes !!!
Leelâ izwehlê **gatawas schiras, kriju kâ ari tafel-kamanas. Segli** u. t. t. Glihts darbs. Mehrenas zenas. **Leelajâ eelâ 25.** Jelgawâ.
J. Sehjejs.

Mahzeklis
ar peeteekoschu isglihtibu wajadsigs pagasta waldes un teesas rakstwedim. Peeteikschanâs lihdz ar skolas leezibu kopiju luhdz eesuhtit schis awises eksp. sem burteem „F. T. Mahzeklis" lihdz 25. now. sch. g.

A. N.
Bogdanowa
tabakas fabrik. noliktawa
Jelgawâ, Katoku eelâ № 12, eewehlê wislabakâs papirosu tschaulites (hilses) ij pascha auto-mech. fabrikas.
„Sankt Gotthard,"
starp tâm: koka kastitês par 500 un 250 gab., kâ ari **Berlines** 100 gab. ar dahwanu katrâ kastitêun „Zarskija" ar glihtu walsts ehrgli.
Smarschiga tabaka: **Express** № 18 1/4 ℔ 40 kap., 1/8 ℔ 20 kap. **Express** № 8 1/4 ℔ 28 k., 1/8 ℔ 14 kap. Teizami papirosi: **Egiptes** 10 gab. 6 kap., **Barkija** 10 gab. 3 kap., **Bogatir** 20 g. 5 k. **Maikapara** spezial-tabakas **Swesda** № 40, № 30 un № 1 nepahrspehjama labuma.

Anglu zuhku dseed. pulweris
spehzinoschs un barojoschs, weizina treknumu, pamasina baroschanas laiku uz pusi, aissargâ no trichinâm, padara zuhkas isturigas un **aissargâ no flimibâm.**
Zena **30** kap.
Weenigâ pahrdosch. Jelg. pee
Maksa Jakobsona,
apt. pretsch. u. krahsu tirg.,
Jelg. Katoku eelâ 37

Mahzeklis
wajadsigs A. Gemuta drukatawâ, Jelg. Katoku eelâ.

L. E. Saretz Jelgawâ, Kolonades eelâ № 3
modes- un sihkpretschu magasina.
Lehgeris no
pogâm, pihpêm, galda-nascheem, kabatas-nascheem, puznascheem, schkehrêm, spolischu-deegeem, tambor-deegeem, adischanas-deegeem, kemmêm, naudas-makeem, portmanejeem, wehstuku-somâm, zekoschanas-somâm, rokas-somâm, papirosu etwijeem, skribwpapihreem, pasta-papihreem, kuwereem, rakstamâm spalwâm, spalwu turetajeem, sihmulkeem, taflêm, griselêm, spitzêm, lentâm, eekantejumeem, jostâm, saules-sargeem, leetus-sargeem, dahmu-sekêm, kungu-sekêm, schlipsêm, krahgeem, schemisetêm, manschetêm, bilschu-turetajeem, koalet-seepêm, parfimerijâm, zefir-wilnas, adamaswilnas, daschadâm adatâm, speegeleem, karotêm, tehjkarotêm, harmonikâm.
Wislehtakâ eepirkschanas weeta pr. lauku bodneekeem atkalpahrdoschanai.
I. sortes Peterburgas gumijas galoschas.
Mey un Edlicha papihra-weka.
Wisi skroderu un schuweju peederumi.
Wislehtaki! Wislehtaki!

Melderi!!
Isgatawojat paschi preeksch sewis
mahksligus dsirnawu akmenus,
kuri maz dilst, nekad nepagehr usasinaschanu un kâ schahwetu tâ neschahwetu labibu samak smalki ar maz dsenama spehka patehreschanu. Isgatawoschana ir loti weenkahrscha, bez kahdas spezial-eetaises un sewischkâm sinaschanâm. Mehs peesuhtam uz peeprasijumu par brihwu **aisrahdijumu** par mahksligo dsirnawu akmenu isgatawoschanu, pehz kura katris melderis war usleet sawam nodilušcham akmenim jaunu makamo kahrtu.
Wislabakais materials preeksch mineto akmenu isgatawoschanas dabujams par mehrenâm zenâm tikai pee
Товарищество для устройства мукомольныхъ мельницъ „М. Емельяновъ, В. Головкинъ и Ко." С.-Петербургъ, Вас. Остр. 7-я линія д. № 6. Телефонъ 251—02.
Zenu rahditaji uz pirmo peeprasijumu teek peesuhtiti **bez makfas.**

Wisi pehrk un leeto tikai jaunmodes, elegantos pulkstenus
„Монтръ"
kuri teeliski apmeerina katru pirzeju.
Scho pulkstenu labâs ihpaschibas:
Eewehrojami elegantâ fasonâ, tik plakani kâ sudr. rublis, mekna kodinata tehrauda, bez wahk., uswelk. 1 reis 36 stund. Kreetns stanigs mekanisms ihstâs Genfes konstruzijas, „Zilindra" sistemas. Scho pulkstenus senak pahrdewa par 10 rub. gab. Tagad, pehz papildinatas pulkstentaisitaju mekanikas, fabrika isgatawo pr. Kreewijas Kdeenas ap 8000 pulkstenu.
Maksâ 3 r. 50 k. gab., diwi pulksteni par **7** r., ar galwoj. uz 8 gadi.
Lai panahktu plaschaku apgrosijumu un lai publ. eepasihst. ar scheem pulkst., mehs apstelletaju ikgeem dodam kâ premiju modernu, elegantu portmoneju no ahrsemes kasu ahdas, seemischka oderi eekschpusê, ar platu nikeļa slehdsamo u. stempeli pr. apstelletaja wahrda, tehwa u. famil. wahrda.
Ja wehlâs pulkstenus ween, tad makfâ **2** rbl. **95** kap. gab.
Ja wehlâs portmoneju ar stempeli ween, tad makfâ **1** rbl. **75** kap. gab.
Apstellejumus ispilda tuhlit pehz sanemschanas, un issuhta uz pehzmaksu bez eemaksas. Issuhtischana pehz pasta tarifa. Luhdz adresêt:
Главный Складъ часовъ „Альбертъ Миллеръ и Ко.", Варшава, Золотая 35—62.
Kas wehlâs pulkstena mekanismu „Enkura" sistemas, war tahdu eeguht kopâ ar mineto portmoneju par **5** rbl. **50** kap., 2 gab. par **10** rbl.; bez portmoneja par **4** rbl. **40** kap. gab., 2 gab. par **8** rbl. **50** kap.

Karlis Berris,
Jelgawâ, Palejas eelâ № 2.
Peedahwâ zeen. publikai pehz mehra pagatawotus
elegantus uswalkus
no loti isturiga seemas schewiota wismodernakôs anglu musturôs, sahkot no 24 rbl. par uswalku. Tâpat ari
watetus mantelus
no skaidras wilnas mantelu schewiota, skaista isskata un glihta darba, no 25 rbl. sahkot.
Leela izwehle no **pletwelas, kruhtim, krahdsineem, manschetêm, krawatêm** un **podsinâm.**

Partiju pee malas noliktu
wilnas stoffu
ispahrdod
Rob. Herzenberg
Jelgawâ.

Isleetojeet gadijumu!
Eewehrojams wiseem!
„Jakor" sabeedr. wilnas audumu isgatawoschanas fabrika Lodsâ, issuhta masumâ par fabr. leeluma zenâm ar pilnigu galwoschanu, ka naw nekahda riska, gabalus wihreeschu apgehrbeem un mehteleem un proti:
№ 250. „Luwr", drehbe pate praktiskakâ un moderna wihreeschu rudens un seemas apgehrbeem, mihksts frantschu schewiots, melns, tumschsilts, gluds waj ar zauransts jaunmodes pelekâm un krahsainâm ruhtinâm, kas dod drehbei loti skaistu isskatu. Par gabalu 4 1/4 arsch. pilnigam wihreeschu uswalkam 4 rbl. 90 kap.
№ 251. „Luwr". Tahda pat drehbe un tâs paschas krahsas, kâ sem № 250, tikai labakas sortes par 4 1/4 arschinu 6 rbl. 50 kap.
№ 252. „Luwr". Tahda pat drehbe un tâs paschas krahsas, wislabakâs sortes **„prima"** gabals no 4 1/4 arsch. 8 rbl. 50 kap.
Wisjaunakais!!!
№ 301. Frantschu kamgarna drehbe „Nizza", ihsta drehbe, austa no kamgarna wilnas un eeteizama sawa mihkstuma un praktiskuma dehl preeksch wisu elegantakâ apgehrba rudenim un seemai. Drehbes fons melns waj tumschi-oliws zauransts wairak waj masak manamâm sihda ruhtinâm. Par gabalu 4 1/4 arsch. pilnigam uswalkam 11 rbl.
№ 401. Drapa wadmala wihreeschu rudens waj seemas mehteleem no mihkstas un labas ahrsemju wilnas, krahsa: melna, t.-sila un marengo (t. i. peleka) gluda waj tâs paschas krahsas ar jaunmodes angku ruhtinâm. Par gabalu 3 1/2 arschin., pilnigam wihreeschu mehtelim 10 rbl. 50 kap.
№ 402. Drapa wadmala labakâs sortes, tâs paschas krahsas, par gabalu 3 1/2 arschinas par 15 rbl.
Issuhtischanas nosazijumi: Eepakaschana un issuhtischana pa pastu uz fabrikas rehkina. Issuhta katram pa pastu ar samaksu sanemot pastâ (налож. плат.) bez ka eemaksa tiktu peesuhtita.
Bez kahda riska!!
Ja preze kaut kahdi nepatiktos, wina teek nemta atpakaļ un suhta naudu atpakaļ. Pastellejot 3 waj wairak gabalus uz reisi preeksch wihreeschu uswalku drehbi sem №№ 250., 251., 252., 301. peeleek wiseem uswalkeem oderi gluschi
par welti.
Peeprasijumus wajaga adresêt:
Фабрика шерст. и сукон. издѣлій Т-ва „Якорь" Лодзи.
Wehstules war rakstit ari latwiski.

Pahrdoschanas wairaksolischanâ.
Tukuma-Talsu meerteesneschu sapulzê pahrdos:
20. dezembri 1907. g. Frizim Beirupam peederigas Kaiwu mahjas, Wandsenes pagastâ, Tukuma aprinkî. Taksêta wehrtiba 1800 rbl., hipotekas parahdu 6200 rbl. Pahrdos dehl barona Friedr. Firksa parahdu prasibas.

Torgs
tiks noturets 4. dezembri pl. 10 no rihta Dandales meschâ. Tiks pahrdoti asim no kahjas zirsti sausi schagari. Tuwak. sinas p. meschsarga Putna.

Pahrdos
wairaksolischanâ **23. now.** baschadas mantas, kâ: ratus, ragawas arklus, sikles, muzas u. t. t. Marschalka Beckman muischâ, Jelg. tuw.

Preekulê,

bodê pee **M. Glaser kga** peenem **wadmalu un puswadmalu** krahsot, welt un speest.

Peenem krahsot gatawas un isahrditas drehbes, turpat peenem **pastellejumus uf wisadeem adameem darbeem kà:** dahmu un kungu jakàm no wisadàm dsijàm.

Augstzeentbâ **C. Künstlers.**

Schujmaschinas
Schujmaschinas
Schujmaschinas

Kompanija Singer

Newecezeschamas katrâ mahjâ lerte'schanâ. Preeksch lihmiga konstrukcija un isstrahdaschana. Pahrdoschana tikai paschu magasinâs.

Maschinu pahrdoschana uf nomaksu par 1 rubli nedeklâ.

Mahziba schuhschanâ un moderuds isschuwumâs par welti.

Jasargâ no pakâpes laikijumeem! **Maschinas ar augsto toku un ar swaidoschos kngiti no 25 rubl.** Jasargas no pakâpes laikijumeem!

Magasina iskartina. Sihm. apstipr. no Krievu valdibas ar manufakturas nodaloem.

Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 10.

Fabrikas marka uf mašinas uzlikta.

Karla Behrsina senak **Hermana Rubinsteina**

Kaschoku=Magasina

Jelgawâ, Pils eelâ.

Peedahwâ leelâ isweklê

Sibirijas un Amerikas kaschoku ahdas, kà ari gatawas kaschoku prezes par pasihstami mehrenàm zenàm.

M. Brauer's,

Jelgawâ, pee Annas wahrteem, eepretim **„Jahna basnizai“,**

un **Tukumâ.**

Kapu peeminekli

kà: **krusti, odeliski, grahmatas, rulli** u. t. t. teek ij **wiklabakà materiala** pagatawoti.

Zaur **monumenti** isnahktu glihti kà ari isturigi prez gaisa eespaideem, tee teek slihpeti un poleereti ar jaunlaiku maschinu palihdsibu.

Seltitns, kà ari **neseltitus „tschuguna krustus“** peedahwaju par peenehmigàm zenàm.

Zeen. publikas apsteellejumi teek ruhpigi un apsturgi isdariti. — Labakàs atsauksmes. —

„Sudraba medals un goda diploms“ Rigas „Jubileias isstahdê“.

Jelgawas Lauksaimneezibas Beedribas

Krahschanas un Aisdoschanas Sabeedriba

(atklahta februari 1900. g.).

Telefons № 62. Jelgawâ, Katoku eelâ № 19. Telefons № 62.

31. oktobri 1907. g.

Droschibas kapitals 170,360, rub. 18 kap., neeerehk. 1579 beedru garantiju.

Bilanze swahrstàs ap 1,887,349 rub. 26 kap.

1) **Par noguldijumeem** maksà par gadu **3—6%**, skaitot no noguldischanas beenas. **Par skiro-noguldijumeem** maksà **3%**.
2) **Par aisdewumeem** nem **6½—8%** par gadu. Weeprasjumus isspreesch pirmdeenàs.
3) **Kantoris atwehrts** ik darbadeenas no pulkst. 10—2 deenà.
4) Beedri war buht **abeju dsimumu personas,** kà ari sabeedribas un arteli.
5) Noguldijumi un aisnehmumi ir **swabadi no krona nodokleem.**
6) **Uf generalsapulzes nolehmumu pamata sabeedribai jatura atweenu wismaz 3% no bilanzes summas swabadas naudas,** lai noguldijajeem uf pirmo peeprasijumu bez ussazischanas waretu izmaksat winu noguldijumus.

Waldes: agr. **A. Blosberneeks.** Agr. **A. Brasda. D. Kohnbergs.**

Dr. med. P. Smkers,

bij. Peterb. Medizin. Akad. ahdas un weneristàs klinikas asistents peenem tagad **ahdas, puhschla un weneristàs slimibàs.**

Rigâ, Alekfandra bulw. 3

blakus Imperial weesnizai.

Runas stund. plkst. 8—9 rihtà 1—2 deenà un 5—7 wakarà.

Dr. Peters Perlbachs

aufu, degunu, kakla slim.

ahrsts

Rigâ,

Suworowa eelâ № 7,

runajams no **10—1** un **5—6.**

Dr. J. Weinbergs,

eekschkigu slimibu un behrnu ahrsts,

peenem no **10—12** un **4—5.**

Rigâ

Elisabetes eelâ № 75,

pretim Wehrmana dahrsam.

Sannuma, ahdas, sifilis, dsimuma un **eekschejàs slimib.**

Peenem ikd. no 9—1 un 5—8 wak.

Ahrsteju ari zaur elektrizitati.

Dr. Wilh. Loewenberg.

Rigâ, leelâ Jaun eelâ № 24, 2 tr.

netahlu no Daugawas tirgus.

Tagad dsihwoju

Jelgawâ, Esera eelâ № 1.

A. Sterste.

Mag.

J. Hertela

apteek. preeksch pahrdotawe

Jelgawâ, Pasta eelâ № 13,

peedahwâ

wisadus fotografijas peederumus un kimikalijas, seepes, odérus un daschadus lihdsekłus skaistuma kopschanai.

Dr. K. M. Lejina

fisiko-terapeitisks kabinets

Rigâ, leelâ Newas eelâ Nr. 9. Telef. № 3502.

Ahrsteschanas lihdsekli: 1) **Elektrizitate** wisadòs weidòs, 2) **Gaisma,** ari elektristas gaismas sweedretawa, 3) **Gaiss,** ozonets un sakarsets, 4) **Uhdens,** ari ogłu skahbas wannas, 5) **Masascha,** 6) **Wingroschana,** 7) **Elposchanas krehslis** kruhtaineem, 8) **Sahlu eeelposchanas aparats** u. z. **Röntgena kabinets** zauri skatischanai, otografeschanai un ahrsteschanai. **Roderigi slimibas atgadijumi:** daschadas **nerwu kaites,** kà: sahpes, lozekłu pamirschana, usbudinajumi, nespehjiba, nedibinatas bailes, besmeedsiba, **sirds-** un **asinsdsihslu saslimschana, elposchanas-** un **gremoschanas organu slimibas, kaulu, lozitawu** un **muskołu kaites, ahdas slimibas,** kà: wehsis, wisadas ehdes, **zikts, zukura kaite, aptukums, gausà sagiftes-schanàs ar dsihwsudrabu** un **alwu,** daschas **mihsalu** un **dsimuma organu slimibas** u. z.

Runas stundas (sewischki jampeenahkuscheem): tikai darba deenàs no pulksten **10—11** preekschpusdeenas un no pulksten **4—5** pehzpusd.

Wahzu Amatneezibas beedribâ (Gewerbeverein)

Swehtdeen, 18. nowembri 1907. g.

Teatris.

Rigas akteeru weesu israhde.

Israhdis **pirmo reisi Jelgawâ:**

Otello

Wenezijas moris.

Behdu luga 5 zehleenos no **Wiliama Schekspira.**

Lugu wada: **Richards Müllers.**

Pehz teatra:

Balle ar konfetti kauju.

Sahkums teatrim plkst. 7 wakarà, balles beigas plkst. 1 naktì.

Spehlès 180. Wentspils pulka orkestris kapelmeistera **Salrschewska** kunga wadibà.

Skaidris atlikums nahk M. Grabnera waska drehbju un zepuru fabrikas kalpotaju slimo un behru kasei par labu.

Biletes eepreekſch dabonamas **H. Allunana grahmatu pahrdotawà,** Leelajà eelà № 21 un israhdes deenà no pulksten 2 deenà pee kases.

J. Drawneeks.

Prodes pagastam (pr. Subbati) wajadsigs **katoltizigs,** Leischu walodas pratejs

skolotajs.

Kandidatu kungi, kurcem ir teesibas, teek luhgti eerastees **21. nowembri sch. g.** pulksten 10 no rihta pee weetneeku pulka weetejà pagasta namà dehl salihgschanas. Alga 250 rubku gadà.

Pag. wezakais: **A. Kreews.**

S. w.

Skrihweris: **Jaffe.**

Народное Здравіе

50 книгъ 4000 стр. 1000 рис.	Серія популярно-научныхъ и медицинскихъ книгъ.	Цѣна за 50 книгъ 5 руб. съ достав. и перес.

1) Половая жизнь женщины. Д-ра Кларуса.
2) Исторія естественной любви. М. Нордау.
3) Психологія поцѣлуя. Ломброзо.
4) Психологія женщины. Патрика.
5) О рожденіи дѣтей желаемаго пола. Шенка.
6) Гигіена менструацій. Профессора Фюрста.
7) Болѣзни легкихъ. Профес. Эйгорсона.
8) Что такое чума? Очеркъ В-на.
9) Падучая болѣзнь. Профес. Говерса.
10) Этика половыхъ отношеній. Г. Спенсера.
11) Половыя отправленія человѣка. Стокгема.
12) Любовь. А. Шопенгауэра.
13) Эристика или искуство спорить. Его-же.
14) Гигіена цѣломудрія. Д-ра Корнига.
15) Алкоголизмъ. Проф. Бунге.
16) Астма. Профес. Брессо.
17) Какъ не толстѣть и какъ избавиться отъ дородства дістой. Д-ра Зальцштейна.
18) Корь, краснуха и вѣтряная оспа.
19) Морфинизмъ. Профессора Бургордта.
20) Календарь беременности. Д-ра Дедюлина.
21) Малая хирургія. Профес. Вольцендорфа.
22) Болѣзни желудка. Проф. Боаса.
23) Философія и гигіена ѣды. Профессора Билоуса.
24) Истерія. Профес. Говереса.
25) Дѣтскія болѣзни. Профес. Багинскаго.
26) Леченіе кумысомъ и кефиромъ. Д-ра Бубиса.
27) Насморкъ и его леченіе. Профес. Бреэгена.
28) Леченіе водой. Профес. Глакса.
29) Причины женскихъ болѣзней. Профес. Говица.
30) Геморрой. Признаки, причины, леченіе.
31) Гигіена волосъ. Книга для всѣхъ.
32) Спинная сухотка. Проф. Читицинга.
33) Болѣзни сердца. Профес. Ланге.
34) Болѣзни почекъ. Профес. Сенатора.
35) Экзема и почесуха. Проф. Вольфа.
36) Гигіена одежды. Д-ра Орлова.
37) Брюшной тифъ. Профес. Цимсена.
38) Физіологія человѣка. Профес. Фредерика.
39) Южный берегъ Крыма. Д-ра Орлова.
40) Среднероссійскіе курорты, — Старая Руеса, Славянскъ, Друскеники, Липецкъ и пр.
41) Діета при разстройствѣ желудка. Профес. Вольфа.
42) Тучность. Профес. Пруста.
43) Гигіеническіе консервы и кондитерскія издѣлія. Д-ра Орлова.
44) Леченіе воздухомъ, леченіе солнцемъ. Проф. Кнша.
45) Желтуха, Профес. Лихтенштейна.
46) Гимнастика какъ методъ леченія. Д-ра Эфрузи.
47) Болѣзни зубовъ и полости рта. Профес. Шефа.
48) Скарлатина. Пр. Фирордта.
49) Болѣзни горла. Профес Розенберга.
50) Свѣтолеченіе. Пр. Нильса.

Всѣ 50 книгъ вышли и высылаются подписчикамъ. Цѣна за всѣ 50 книгъ съ пересылкой 5 руб. Въ отдѣльной продажѣ книги стоятъ свыше 20 р. Требованія адресовать: контора „НАРОДНАГО ЗДРАВІЯ“, Ст. Петербургъ, Троицкая ул. № 11.

Teatris „Elektrobiografs“

Jelgawâ uz tirgus platscha.

(ihpaschneeks **R. Strömers.**)

XXIV. Ser. no zeturtd. 15. now. lihds swehtd. 18. now.

Behrnu laupischana.

Israhdes darba deenàs sahkàs pl. 7, 8 un 9 wakarà un swehtdeenàs un swehtku deenàs pl. 6, 7, 8 un 9 wakarà.

J. Redlicha dibin. 1857. g. **Angłu magasina Rigâ.**

Musikas instrumentu speziala nodala.

Wisi { skahrda un koka puhschamee instrumenti. stihgu un sitamee instrumenti. mechaniski instrumenti.

Gramofonu sabeedribas noliktawa.

Paschu musikas instrumentu darbniza.

Jaunbuhwe u. islaboschana.

Godalgota Rigâ 1901. g. ar sudraba **walsts medalu.**

Puhschamo instrumentu, wijoku un wisu stihgu instrumentu

islaboschana

teek pehz wiseem mahksłas prasijumeem un sem galwojuma no wahzu meistareem isdarita.

Zenu rahditaji par brihwu.

Wilh. Ruth

Rigâ, Kungu eelâ № 25

peedahwâ wisadu sistemu roku un kahju **schujmaschinas, kurpneku schuj- un lahpamas maschinas,** kà ari maschinas preeksch kurpju mekanistas isgatawoschanas. Peederumus un dalas **welosipedeem, adamàm- un schujmaschinàm.** Slawenàs **„Leo Lammertza“** schujmaschinu adatas, eklu u. t. t. Pascha mekanistâ darbnizâ islabojumus isdara pareisi un lehti.

Pamahziba

mahksligâ isschuhschanâ kà ari adischanâ teek pasneegta bez maksas.

Schujmaschinas,

ar roku waj kahju dsenamas,

preeksch **mahju wajadsibàm un amatneekeem,**

par **wisadàm zenàm.**

Sewischki eeteizu schujmaschinu

Original-„Victoria“ Nr. 3,

kà wisupilnigako muhsu laikòs.

Pahrdodu pret tuhlit famaksu un uf nomaksu!

J. Friederichs

Jelgawâ, Palejas eelâ № 3. Telef. № 308.

Peenehmigi maksaschanas noteikumi!

Fuhrmana dsihwoklis

lihdz ar siltu stalli pr. 4 sirgeem isihrejams Jelg. Marijas eelâ 44, Steinberga n. Namu ari pahrdod.

Jauns pumpju taisitajs

ar labàm leezibàm wehlàs darbu. Peeprasams Jelgawâ, Wezajâ eelâ № 8 pee **J. Lapina.**

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

Te klaht 1 peelikums.